

Departement for Børn, Unge og Familier
Imaneq 4
260 Nuuk
E-mail: ijan@nanog.gl og ufje@nanog.gl

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL +4591325651
MEFR@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 21/02686-2

8. OKTOBER 2021

HØRINGSSVAR OVER FORSLAG TIL INATSISARTUTLOV OM MAGTANVENDELSE INDEN FOR DET SOCIALE OMRÅDE

Departementet for Børn, Unge og Familier har anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til Inatsisartutlov om magtanvendelse inden for det sociale område.

Instituttet har følgende bemærkninger:

STØTTET BESLUTNINGSTAGNING VED FOREBYGGELSE AF MAGTANVENDELSE

Dele af udkastet vedrører anvendelse af magt over for børn og voksne med betydelig og varigt nedsat funktionsevne og dermed mennesker, som vil have et handicap i handicapkonventionens forstand.

Instituttet finder det i den forbindelse positivt, at Departementet for Børn, Unge og Familier ved udarbejdelsen af lovforslaget har været opmærksom på beskyttelsen i FN's Handicapkonvention.

Anvendelse af magt berører en række fundamentale menneskerettigheder, herunder retten til selvbestemmelse. Handicapkonventionen har et stærkt fokus på selvbestemmelsesret og retlig handleevne, som grundlæggende handler om retten til at træffe såvel store som små beslutninger for sig selv. Anerkendelsen af dette princip understreger, at konventionen sigter på at forbedre mulighederne for, at personer med handicap kan leve et uafhængigt liv og træffe beslutninger, som angår dem selv.

Princippet om personlig selvbestemmelse kommer blandt andet til udtryk i handicapkonventionens artikel 12. De grønlandske myndigheder er i henhold til denne bestemmelse forpligtet til at arbejde for, at personer med handicap kan få adgang til den støtte, de

måtte have behov for til at udøve egen vilje og træffe egne beslutninger – også kaldet støttet beslutningstagning.

FN's Handicapkomité har i sin generelle kommentar til handicapkonventionens artikel 12 om begrebet støttet beslutningstagning blandt andet udtalt:

"A supported decision-making regime comprises various support options which give primacy to a person's will and preferences and respect human rights norms. It should provide protection for all rights, including those related to autonomy (right to legal capacity, right to equal recognition before the law, right to choose where to live, etc.) and rights related to freedom from abuse and ill-treatment (right to life, right to physical integrity, etc.). Furthermore, systems of supported decision-making should not overregulate the lives of persons with disabilities. While supported decision-making regimes can take many forms, they should all incorporate certain key provisions to ensure compliance with article 12 of the Convention, including the following:

- (a) Supported decision-making must be available to all. A person's level of support needs, especially where these are high, should not be a barrier to obtaining support in decision-making;*
- (b) All forms of support in the exercise of legal capacity, including more intensive forms of support, must be based on the will and preference of the person, not on what is perceived as being in his or her objective best interests;*
- (c) A person's mode of communication must not be a barrier to obtaining support in decision-making, even where this communication is non-conventional, or understood by very few people [...]"¹*

I bemærkningerne til lovforslaget fremhæver departementet en række bestemmelser i FN's Handicapkonventionen. Handicapkonventionens artikel 12 bliver dog ikke nævnt.

Det følger af udkastet til lovforslag, at "magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten kun må anvendes undtagelsesvist og aldrig må erstatte omsorg og socialpædagogisk indsats" (udkastets § 1, stk. 1).

---

¹ FN's Handicapkomité, General Comment No. 1 (2014): Article 12: Equal recognition before the law, CRPD/C/GC/1, § 29, tilgængelig her: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/GC/1&Lang=en

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår blandt andet, at de omfattede personers synspunkter altid bør inddrages i tilrettelæggelsen af indsatsen i overensstemmelse med alder, funktionsniveau og modenhed. Det bemærkes også, at såvel den konkrete tilrettelæggelse som gennemførelse af foranstaltninger så vidt muligt bør ske i dialog med den anbragte. Det fremgår endvidere, at optræk til konflikter altid skal forsøges afværget ved brug af socialpædagogiske metoder.

Efter Instituttets opfattelse bør lovbemærkningerne i højere grad understrege, at børn og voksne, der er i målgruppen for lovens regler om magtanvendelse, skal støttes i at træffe egne beslutninger og i at give udtryk for egen vilje. De skal ikke blot inddrages og motiveres til et bestemt samarbejde eller resultat, herunder gennem en socialpædagogisk indsats.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Departementet for Børn, Unge og Familier i bemærkninger til lovforslaget redegør nærmere for retten til selvbestemmelse for mennesker med handicap, herunder princippet om støttet beslutningstagning.

Med venlig hilsen

Mette Gaardsted Frandsen

JURIDISK RÅDGIVER